

İkinci Konut ve Turizm Konulu Araştırmaların Haritalanması: Bradford, Lotka ve Zipf Yasalarını Kullanan Bir Bibliyometrik Analiz

Utku Ongun¹

Akkız Işık Albayrak²

Özet

Araştırmanın amacı, nicel yöntemler uygulayarak ikinci konut turizmi ile ilgili bilimsel araştırmaların mevcut durumunu göstermektir. Bu amaç doğrultusunda “second homes” veya “second home” ve “tourism” kelimeleri Web of Science (WoS) veri tabanında başlık, anahtar kelimeler ve özet kısımlarında taratılmış ve 1991-2024 yılları arasında 625 araştırmaya ulaşılmıştır. Elde edilen veriler Microsoft Excel, VOSviewer ve Bibliometrix R paket programının Biblioshing arayüzü kullanılarak analiz edilmiştir. Yıllar itibarıyla hem araştırma sayısındaki artış hem de atıf sayısındaki artış sonucunda ikinci konut turizmi konusunun akademik literatürde ilgi çekmeye başladığı, bu alandaki çalışmaların etki alanının genişlediği ve en çok çalışmanın 2014 yılında yapıldığı, en çok atfın ise 2022 yılında verildiği tespit edilmiştir. Bu konuda en fazla yayına sahip ülkelerin İspanya, Amerika, Norveç Birleşik Krallık ve İsveç olduğu, yayınların ağırlıklı olarak SSCI ve ESCI endekslerinde tarandığı belirlenmiştir. Ayrıca en fazla çalışmanın İskandinav Otelcilik ve Turizm Dergisi’nde yayınlandığı tespit edilmiştir. Yapılan anahtar kelime analizinin sonucunda en çok “second homes” anahtar kelimesinin kullanıldığı ortaya çıkmıştır. İkinci konut turizmine ilişkin verilerin Bradford yasasına uyum sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak araştırmacıların %85,7’sinin sadece bir yayın yaptığı tespit edilmiştir. Bu sonuç Lotka yasasına göre değerlendirildiğinde ilgili alan yazının yetersiz ve geliştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Zipf yasasının uygulanması sonucunda bulgularla uyuşmayan sonuçlar ortaya çıkmıştır. Çalışmanın ikinci konut turizmi araştırmalarının eğilimlerini ve önemli çalışmaları ortaya koyması bakımından gelecekte planlanacak çalışmalara yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

- 1 Doç, Dr, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Yeşilova İsmail Akın Turizm Meslek Yüksekokulu, Burdur. utkuongun@mehmetakif.edu.tr ORCID: 0000-0002-0722-6382
- 2 Doktora Öğrencisi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Burdur. anicegir103@gmail.com. ORCID: 0009-0005-9809-9014

Giriş

Kentselleşmenin genişlemesi ve kentsel yaşamın stresleri, hoş bir iklim ve temiz hava arayışı, ikinci konut olgusunun dünya çapında yayılmasına katkıda bulunmuştur. Aynı zamanda, ikinci konut olgusu kırsal alanlarda olumlu bir sosyoekonomik proje olarak algılanmıştır. Dahası, küreselleşme ve esas olarak çıkarıcı bir ekonomiden hizmetlere dönüşümde kendini gösteren ekonomik yeniden yapılanma nedeniyle kırsal alanların birincil kaynaklara bağımlılığı zayıflamıştır (Alipour vd., 2017). Ekonomik olarak, ikinci konutların kırsal ekonomiye önemli bir katkı sağladığı ileri sürülmektedir (Larsson ve Müller, 2019). Genel olarak kırsal turizm ve özellikle ikinci konut turizmi, dünya çapında hızla büyüyen bir turizm biçimidir (Alipour vd., 2017).

Back ve Marjavaara (2017) ve Zoğal vd., (2022) ikinci konutları eğlence evleri, tatil/tatil evleri, yazlık evler, sınırlı bir süre için ve eğlence amaçlı kullanılan kulübelere veya hafta sonu evleri olarak adlandırmıştır. Pontes ve diğerleri (2020) ikinci konutları, ev sahiplerinin birincil evlerinden uzakta alternatif bir varış noktası olarak kullandıkları, çoğunlukla tatil veya hafta sonu ve eğlence amaçlı kullanılan bir mülk olarak tanımlamaktadır. İkinci konutlar, yılın belirli zamanlarında ve belirli sürelerde dinlenme, tatil yapma, kentsel yaşamdan uzaklaşma gibi sebeplerle rekreatif amaçlı olarak kullanılan genellikle fiziksel çekiciliği yüksek olan bölgelerde inşa edilen yapılardır (Cengizoglu ve Özyılmaz, 2016). Başka bir ifadeyle ikinci konutlar kısa dönemli tatiller için konaklanabilecek olan ve ticari olmayan yerler olarak tanımlanır (Bieger vd., 2007).

1974 yılında Londra'da yapılan İkinci Konut Sempozyumu'nda Avrupa ve Kuzey Amerika'da ikinci konutların yer seçiminin üç önemli tercihe bağlı olduğu vurgulanmıştır (Bakırcı, 2007; Emekli, 2014; Ceylan ve Somuncu, 2020):

- 1) Büyük kent merkezlerine kolay erişim sağlayacak kırsal alanlar.
- 2) Kıyı alanlar.
- 3) Çekici ve iyi manzarası olan yüksek alanlar.

İkinci konutlar kullanım alanları, nitelikleri ve nicelikleri itibarıyla farklılıklar göstermektedir (Emekli, 2014). Amerika ve Avrupa'da bungalow ve eski kır evleri olan kulübelere çok fazla rastlanılmaktadır (Küçük, 2016) ve bu mülklerin kısa dönemli kiralama pazarı genişledikçe, bu mülkler önemli ölçüde dikkat çekmektedir (Czarnecki vd., 2023). Kırsal alanlardaki ikinci konutların turizm amaçlı kullanımında önemli motivasyonların başında doğayı deneyimlemek ve doğal güzelliklerden yararlanmak gelmektedir (Hiltunen vd., 2015).

Önemli bir turizm olgusu olmasına rağmen, ikinci konut turizmi uzun yıllar akademik açıdan sınırlı bir ilgi görmüştür. Böyle bir durum muhtemelen ikinci konutların turizmin sınırında değerlendirilmesinden kaynaklanmaktadır. İkinci konutlara ilişkin akademik farkındalık ilk olarak 1970'lerin başında zirveye ulaşmıştır; artan araba sahipliği ve kırsal ortamlara ve açık hava etkinliklerine olan ilgi ikinci ev turizminde bir artışa yol açmıştır (Müller, 2006). İkinci konutlar hakkında bilimsel araştırmalar, ilk olarak 1930'lu yıllarda Kuzey Avrupa (İskandinavya) ülkelerinde yapılan çalışmalarda görülmektedir. Bu tarihten itibaren yapılan araştırmalarda ikinci konut turizmi şeklindeki kavramın literatürde sıklıkla kullanıldığı görülmektedir (Cengizoğlu ve Özyılmaz, 2016; Larsson ve Müller, 2019). Son yıllarda turizm, büyüme ve yerel kalkınmada ikinci evlere olan ilgi artmaktadır. İkinci evlerin sayısı artmıştır ve bu konuya olan akademik ilgi de artmıştır (Alonsopérez vd., 2022).

Bibliyometrik analiz, makale ve dergi performansındaki ortaya çıkan eğilimleri, iş birliği kalıplarını ve araştırma bileşenlerini ortaya çıkarmak ve mevcut literatürde belirli bir alanın entelektüel yapısını keşfetmek için kullanılır (Passas, 2024). Aynı zamanda da belirli bir alandaki literatürün incelenmesi ve o alandaki gelişmelerin anlaşılması açısından önemli bir yöntemdir (Çiçek ve Kozak, 2012). Bibliyometri, kaynakların istatistiksel olarak incelenmesini içerir ve literatürün nasıl bir yönelim gösterdiğini, hangi konuların araştırıldığını ve alandaki genel eğilimlerin neler olduğunu ortaya koyar. Sonuç olarak bibliyometrik analizler, yayınlarının niceliksel analizini yaparak bilimsel araştırmaların değerlendirilmesi amacıyla kullanılır (Gökçen ve Arslan, 2019).

Çalışmada, Web of Science (WoS) veri tabanındaki ikinci konut turizmi ile ilgili yapılmış olan araştırmaların bibliyometrik analiz tekniği ile incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda elde edilecek verilerle, üretilen bilimsel çalışmalara eleştirel bir bakış açısı sunulması ve ikinci konut turizmine yönelik ileride yapılacak çalışmalara katkı sağlaması araştırmanın diğer bir amacını oluşturmaktadır. Çalışmanın izleyen bölümleri şu şekilde yapılandırılmıştır. Kavramsal çerçeve başlığı ve literatür kısmında ikinci konut turizmine ilişkin kavramsal çerçeve tanımlanmış ve literatürde konuyla ilgili çalışmaların bir özetini sunulmuştur. Veri ve yöntem bölümünde, araştırmada kullanılan veriler, bu verilerin elde edilme süreçleri, analiz için hazırlanma aşamaları ve analiz yöntemleri hakkında bilgiler sunulmuştur. Analiz ve bulgular kısmında, araştırma verilerinin analiz edilme süreci ve bu analiz sonucunda elde edilen bulgular ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Sonuç ve öneriler bölümünde ise, araştırma bulguları karşılaştırmalı olarak

değerlendirilmiş, çalışmanın literatüre katkıları tartışılmış ve gelecekteki araştırmalar için önerilerde bulunulmuştur.

1.Kavramsal Çerçeve ve Literatür

İkinci konut turizminin kırsal alanlarda yaşayan toplum üzerindeki sosyal, ekonomik ve kültürel etkilerinin yanı sıra kırsal mekanın fiziksel yönden dönüşümünü de beraberinde getirmesi, araştırmacıları bu konu üzerine yoğunlaştırmıştır (Ceylan ve Somuncu, 2020). Bu nedenle, *“ikinci konut turizmi, son otuz yıldır coğrafya, turizm, planlama, ekonomi ve sosyoloji gibi farklı alanlardaki araştırmacılar tarafından araştırılan bir konu olmuştur”* (Asgary vd., 2011, s. 31). İkinci konut araştırması genellikle vaka çalışmalarına dayanır ve bu da belirlenen etkilerin diğer ikinci konut destinasyonlarına genelleştirilmesini zorlaştırır (Back, 2020).

Bir turizm türü olarak ikinci konutlar; doğaya dönüş, tatil evi ve boş zaman evi gibi terimler ile ilişkilendirilir. İkinci konut turizminde sermaye girişi, istihdam yaratılmasına; marketler, restoranlar, hizmet ve eğlence şirketleri ve inşaat şirketleri gibi küçük işletmeler için gelir yaratılmasına katkıda bulunur. Bu olumlu sonuçlar kısmen, ikinci konut sahiplerinin yerel sakinlere göre daha fazla harcanabilir gelire sahip olma eğiliminde olmasından kaynaklanmaktadır (Seraphin, ve Dosquet, 2020). İkinci konut turizmine yönelik talep ve motivasyonlar, birincil konutun bulunduğu ve itici güçlerin değişime ihtiyaç duyduğu kentsel çevrelerde ortaya çıkar. Tersine, ikinci konut turizmine yönelik arz ve çekme güçleri kırsal çevrelerde ve doğal ortamlarda bulunur. İkinci konut turizmi, talep ve arz birleştiğinde ortaya çıkar, ancak bunlar coğrafi olarak birbirinden ayrı konumlanır ve kaçınılmaz olarak çevresel etkilere yol açar (Hiltunen, 2007).

İkinci konutlar, gelişmiş dünyanın birçok yerinde çağdaş eğlence yaşam tarzlarının ayrılmaz ve büyüyen bir parçasıdır. Ulusal, tarihi ve kültürel farklılıklara bağlı olarak, ikinci konut sahipliği seçkinciliğin bir ifadesi olmaktan sıradan bir yaşam biçimine dönüşmektedir. Geleneksel olarak ikinci konut konumları, olanaklar açısından zengin kırsal manzaralara ve doğal ortamlara yoğunlaşmaktadır. Ayrıca, günümüzde daha fazla ikinci konut, turistik tatil yerlerinde ve hatta kentsel çevrelerde satın alınmaktadır (Hiltunen, 2007). İkinci bir konut kullanmanın ve satın almanın temel nedeni manzaradır (Pitkänen, 2008). Manzarası ve doğal güzellikleriyle öne çıkan bir destinasyonda ikincil konut satın alan bireyler duygusal açıdan da bu yere bağlanmakta, buraya karşı sahiplik duygusu geliştirmekte ve böyle bir yerde konut sahibi oldukları için kendilerini daha mutlu ve tatmin olmuş hissetmektedir (Sop vd., 2024). Geçici bir hareketlilik biçimine

girmelerine rağmen, ikinci konut turistleri her yıl konutlarında günler, haftalar hatta aylar geçirebilirler (Back ve Marjavaara, 2017). İkinci konut sahipleri geleceğe yapacakları yatırımlardan tatmin edici bir finansal kazanç elde edebilmek ve mekana bağlılık ve destinasyon psikolojik sahiplenme duygularını deneyimleyerek hayattan daha fazla keyif alabilmek gibi rasyonel ve psikolojik beklentilere sahip olabilirler (Sop vd., 2024).

Kırsal turizm, özellikle ikinci konut geliştirme yoluyla Avrupa, ABD ve Kanada'nın büyük bölümünde hızla artmakta olup yerel topluluklar için yeni ekonomik fırsatlar sunmakta, ancak aynı zamanda çevresel etkilerle ilgili zorluklar ve topluluklar içinde uygun geliştirme yolları hakkında farklı algılar yaratmaktadır (Kaltenborn vd., 2008). İkinci konut turizmi, özellikle ikinci konut sayısının fazla olduğu ve kullanımının yaygın olduğu İskandinav ülkelerinde popüler bir turizm biçimidir. İsveç'te 600.000'den fazla ikinci konut var ve ulusal istatistikler nüfusun yarısının ikinci konutlara erişebildiğini gösteriyor (Back, 2020). Türkiye'de ise ikinci konutlar 1950'li yıllarda İstanbul Boğaziçi etrafında ortaya çıkmıştır ve Türkiye'de ilk düzenli ikinci konutlara yine 1950'li yıllarda İzmir-Çeşme de rastlanılmıştır. Ancak Türkiye'deki ikinci konutlar asıl anlamda 1960'lı yıllardan itibaren ortaya çıkmıştır. 1960'lı yıllarda kıyıların turizm sektörü açısından önemli olarak değerlendirilmesi ikinci konutların artmasına neden olmuştur (Zoğal ve Emekli, 2020).

Son zamanlarda yapılan pazarlama araştırmaları, ikinci konut talebinin pandemi öncesi seviyelere göre arttığını göstermektedir, bu da ikinci konut turist oranının pandemi sonrası dönemde giderek arttığını göstermektedir. Böylece çevresel ve sosyal açıdan bilinçli ikinci konut sahiplerinin ihtiyaç ve beklentilerini karşılayabilecek bir turizm destinasyonunun kalitesi giderek artmaktadır. Tüketiciliği benimseyerek bu destinasyonlar, ikinci bir konut sahibine, yani kalite ve memnuniyete dayalı doğal kalite sürecine adım atmışlardır (Sop vd., 2024). İkinci konut turizmi konulu çalışmaların bazıları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. İkinci Konut Turizm Çalışmaları

Yazar(lar)/Yıl	Yayın Yeri	Çalışma Başlığı	Çalışmanın Amacı
Kaltenborn, B. R. P., Andersen, O., Nellemann, C., Bjerke, T., Thrane, C. (2008)	Journal of Sustainable Tourism	Resident Attitudes Towards Mountain Second-Home Tourism Development in Norway: The Effects of Environmental Attitudes	Yapısal eşitlik modellemesi. Yerel sakinlerin genel çevresel tutumları (ekosentrizm) ile Güney Norveç'te dağ ikinci evlerinin gelecekteki gelişimine yönelik tutumları arasındaki olası ilişkileri incelemek
Seraphin, H., Dosquet, E. (2020)	Worldwide hospitality and tourism themes	Mountain tourism and second home tourism as post COVID-19 lockdown placebo?	Belgesel analiz ile çeşitlilik, marjinalite, erişim zorluğu, kırılabilirlik, niş ve estetik ile karakterize edilen dağ turizminin, COVID-19 sonrası karantinede placebo rolü oynayabilirken, niş bir turizm biçimi olan ikinci konu turizmine ışık tutabileceğini keşfetmek
Pitkänen, K. (2008)	Tourism Geographies	Second-home landscape: The meaning (s) of landscape for second-home tourism in Finnish Lakeland	Vaka çalışmasıyla ikinci konut manzarası(ları) kavramlarını ayrıntılı olarak incelemek.
Müller, D. K., Hoogendoorn, G. (2013)	Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism	Second homes: Curse or blessing? A review 36 years later	Coppock'un Second homes: Curse or blessing? kitabına içerik analizi yapılarak sunulan vizyonları incelemek ve bunları kırsal alanlardaki ikinci konutlar hakkında mevcut yeni bilgilerle karşılaştırmak
Hiltunen, M. J. (2007)	Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism	Environmental impacts of rural second home tourism—case Lake District in Finland	Anket yöntemi ile ikinci ev turizmiyle ilgili çevresel soruları Finlandiya perspektifinden incelenmek
Wong, B. K. M., Musa, G., Taha, A. Z. (2017)	Tourism Management	Malaysia my second home: The influence of push and pull motivations on satisfaction	İki aşamalı ardışık bir yöntemle geliştirilen anket aracı ile Malezya İkinci Konut katılımcılarında motivasyon ve memnuniyet arasındaki nedensel ilişkiyi incelemek
Huete Nieves, R., Mantecon Teran, A., Mazon Martinez, T. (2008)	Cuadernos de Turismo	What we talk about when we talk about residential tourism?	Konut sahibi toplumlarda bu sürecin dinamiklerine dahil olan başlıca paydaşlar tarafından üretilen söylemlerin nitel analizinden yararlanarak ikinci konut turizminin gerçekleştiği kasabaların sakinleri tarafından tanımlanan ve değer verilen bir gelişme olup olmadığının incelenmesi
Back, A., Marjavaara, R. (2017)	Tourism Geographies	Mapping an invisible population: the uneven geography of second-home tourism	Önceki araştırmalardan elde edilen ikinci konut tipolojisini ve yaklaşık 660.000 ikinci konutla ilgili verileri kullanarak, İsveç ikinci konut stokunun bileşimini haritalayarak ikinci konutların heterojenliğini analiz etmek

Pitkänen, K., Vepsäläinen, M. (2008)	Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism	Foreseeing the Future of Second Home Tourism. The Case of Finnish Media and Policy Discourse	Medya içerikleri ve politika belgeleri taranarak Finlandiya’da ikinci konut turizminin geleceğini etkileyen faktörleri belirlemek ve böylece daha önce yeterince tanınmamış olabilecek sorunları ortaya çıkarmak
Larsson, L., Müller, D. K. (2019)	Current Issues in Tourism	Coping with second home tourism: Responses and strategies of private and public service providers in western Sweden	Kamu ve özel hizmet sağlayıcılarıyla yapılan görüşme anketiyle ikinci konut turizmiyle ilgili olarak kamu ve özel paydaşlar arasındaki başa çıkma stratejilerini analiz etme

Bu çalışmalar incelendiğinde, ikinci konut turizminin ilgi görmeye başlayan bir araştırma konusu olduğunu söyleyebiliriz. Kaltenborn ve arkadaşlarının (2008), “Resident attitudes towards mountain second-home tourism development in Norway: the effects of environmental attitudes” isimli çalışması, Güney Norveç’teki iki bölgede sakinlerin çevresel tutumları ile ikinci konut geliştirmeye yönelik tutumlar arasındaki ilişkilerini yapısal eşitlik modellemesi kullanarak incelemiştir. Seraphin ve Dosquet’in (2020) “Mountain tourism and second home tourism as post COVID-19 lockdown placebo?” başlıklı çalışması ise, COVID-19 etkisinin çeşitli yönlerine ilişkin içgörüler elde etmek için haber medyası anlatı yaklaşımını kullanarak COVID-19 karantinası sonrası bağlamda, ikinci konut turizmi ve dağ turizminin plasebo rolünü oynayabileceğini ortaya koymuştur. Bu çalışmanın her iki turizm biçiminin de muhtemelen oynayacağı plasebo rolünü vurgulamasının ötesinde, dağ turizmi ile ikinci konut turizmi arasında bağlantı kurar ve COVID-19’un turizm eğilimleri üzerindeki değişim etkilerini vurgular. Pitkänen’in (2008) “Second-home landscape: The meaning(s) of landscape for second-home tourism in Finnish Lakeland” başlıklı çalışması, çağdaş araştırmalara ve Finlandiya Göller Bölgesi’ndeki ikinci ev sahiplerine ilişkin bir vaka çalışmasına dayanarak ikinci konut manzarası kavramını incelemiştir. Bu çalışmada konutların doğal manzaraları ön plana çıkmaktadır. Müller ve Hoogendoorn’un (2013) “Second homes: Curse or blessing? A review 36 years later” adlı çalışması, Coppock’un Second homes: Curse or blessing? kitabına içerik analizi yapılarak sunulan vizyonlar incelenmiş ve bunlar kırsal alanlardaki ikinci konutlar hakkında mevcut yeni bilgilerle karşılaştırılmıştır. Diğer çalışmalarda ise ikinci konut turizmiyle ilgili çevresel sorunlar, ikinci konut katılımcılarında motivasyon ve memnuniyet arasındaki nedensel ilişki, ikinci konut turizminin gerçekleştiği kasabaların sakinleri tarafından tanımlanan ve değer verilen bir gelişme olup olmadığı, ikinci konut stokunun bileşimini haritalayarak ikinci konutların

heterojenliğinin analiz edilmesi, ikinci konut turizminin geleceğini etkileyen faktörleri belirlenmesi ve ikinci konut turizmiyle ilgili olarak kamu ve özel paydaşlar arasındaki başa çıkma stratejilerin analiz edilmesi gibi konularla literatüre katkıda bulunmuştur.

2.Yöntem

Bibliyometrik analiz, büyük hacimli bilimsel verileri keşfetmek ve analiz etmek için kullanılan popüler ve titiz bir yöntemdir. Belirli bir alanın evrimsel nüanslarını açığa çıkarmamızı sağlarken, bu alandaki yeni alanlara ışık tutar. Daha da önemlisi, işletme araştırmalarında bibliyometrik analizin popüleritesi bir moda değil büyük miktarda bilimsel veriyi işleme ve yüksek araştırma etkisi üretme konusundaki faydasının bir yansımasıdır (Donthu vd., 2021). Başka bir ifadeyle, bibliyometrik analiz, büyük miktardaki akademik literatüre ilişkin makroskobik bir genel bakış sağlamayı mümkün kılan bir tekniktir. Yayın geçmişine ilişkin bilgilerin nicel analizi yoluyla, belirli bir araştırma alanındaki bilimsel çıktılarının özellikleri ve gelişimi haritalanabilir. Bibliyometrik yöntemler, yazarların, dergilerin, ülkelerin ve enstitülerin performansını ve araştırma modellerini değerlendirmek ve bunlar arasındaki işbirliği modellerini belirlemek ve ölçmek için kullanılabilir (Van Nunen vd., 2018; Çuhadar, 2024b). Bibliyometrik analiz ile belirli bir konu hakkında yayın yapan etkili yazarlar ve yayınlar ile temel dergiler, ülkeler ve kurumlar belirlenebilir. Belirli bir konu hakkında yayın yapan farklı dergilerin sayısı ve yayınlara tahsis edilen konu kategorileri, araştırma temalarının çeşitliliği ve bir araştırma alanının disiplinler arası karakteri hakkında bir gösterge sağlayabilir. Bibliyometrik, belirli bir araştırma alanındaki en son gelişmeleri, araştırma yönlerini ve önde gelen konuları ortaya çıkarabilir (Wang vd., 2014). Bibliyometrik analiz ayrıca, hem içerik açısından hem de coğrafi olarak belirli bir araştırma disiplinindeki mevcut boşlukların belirlenmesine olanak tanır (Gall vd., 2015). Bibliyometrik, bilimle ilgili karar alma sürecinde önemli bir rol oynayabilir. Akademik pozisyonlar için başvuruları sıralamak ve dergilerin, ülkelerin ve kurumların performansını değerlendirmek için yaygın olarak kullanılır. Bibliyometrik sonuçlar, politika yapımcıların ve fon sağlayan kuruluşların araştırma fonlarını tahsis etmelerine yardımcı olmak için de düşünülebilir (Ugolini vd., 2015).

Araştırmada Web of Science veri tabanında yer alan ikinci konut turizmi konulu çalışmalardan veriler elde edilmiştir. Web of Science veri tabanının tercih edilme sebebi; farklı disiplinlere ait dokümanlara erişilmesi konusunda araştırmacılara olanak tanıyan bir platform olması ve veri tabanları arasında ilk sıralarda yer almasıdır (Çuhadar vd., 2022; Ongun, 2023; Ongun, 2024). Web of Science, bibliyometrik yöntemlerle yapılan araştırmalar için güvenilir

bir veri tabanıdır (Onçun, 2023; Çuhadar, 2024a). Google Scholar, Scopus ve Web of Science gibi bilimsel veri tabanları, R, Leximancer ve VOSviewer gibi yazılımlarla birlikte kapsamlı bibliyometrik verilerin toplanmasını ve analizini kolaylaştırarak akademik ilgiyi artırmaktadır (Passas, 2024). Veriler 15 Eylül 2024 tarihinde elde edilmiştir. Veriler ((TI=(“second homes” or “second home” and “tourism”)) OR AB=(“second homes” or “second home” and “tourism”)) OR AK=(“second homes” or “second home” and “tourism”) şeklinde tarama sonucunda 625 araştırmaya ulaşılmıştır. Tarama başlık, özet ve anahtar kelimelerde yapılmıştır. Herhangi bir kısıtlamaya gidilmemiştir. Çalışmanın amacı doğrultusunda tablo, grafik ve şekillerin oluşturulmasında Microsoft Excel, görsel haritalama ve ağ (düğüm) analizleri için çevrimiçi VOSviewer ve Bibliometrix R paket programının Biblioshing arayüzü aracılığı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada ikincil veri kaynaklarının kullanılması nedeniyle etik kurul iznine gerek duyulmamıştır. Çalışmanın araştırma soruları şunlardır:

- 1- Web of Science’den elde edilen ikinci konut turizmi araştırmalarının yayın ve atıf sayı dağılımları nasıldır?
- 2- Web of Science’den elde edilen ikinci konut turizmi araştırmalarının yayınlandığı dergi ve mecrada dağılımları nasıldır?
- 3- Web of Science’den elde edilen ikinci konut turizmi araştırmalarının yayınlandığı Web of Science kategori dağılımları nasıldır?
- 4- Web of Science’den elde edilen ikinci konut turizmi araştırmalarının çalışma alanlarının dağılımları nasıldır?
- 5- Web of Science’den elde edilen ikinci konut turizmi araştırmalarının yayın dil dağılımları nasıldır?
- 6- Web of Science’den elde edilen ikinci konut turizmi araştırmalarını yayınlayan yayın evlerinin dağılımları nasıldır?
- 7- Web of Science’den elde edilen ikinci konut turizmi araştırmalarının yayın türlerinin (makale, kitap bölümü, bildiri vb.) dağılımları nasıldır?
- 8- Web of Science’den elde edilen ikinci konut turizmi araştırmalarının tarandığı dizin dağılımları nasıldır?
- 9- Web of Science’den elde edilen ikinci konut turizmi araştırmalarına en çok yayın yapan ülkeler ve en etkili ülkelerin görsel ağ haritalaması nasıldır?

- 10- Web of Science'dan elde edilen ikinci konut turizmi araştırmalarına en çok atıf yapan yazarların görsel ağ haritalaması nasıldır?
- 11- Web of Science'dan elde edilen ikinci konut turizmi araştırmalarına en çok katkı yapan yazarların görsel ağ haritalaması nasıldır?
- 12- Web of Science'dan elde edilen ikinci konut turizmi araştırmaları Bradford Yasası'na uyuyor mu?
- 13- Web of Science'dan elde edilen ikinci konut turizmi araştırmaları Lotka Yasası'na uyuyor mu?
- 14- Web of Science'dan elde edilen ikinci konut turizmi araştırmaların anahtar kelimelerin görsel ağ dağılımı ve anahtar kelime dağılımları Zipf Yasası'na uyuyor mu?
- 15- Web of Science'dan elde edilen ikinci konut turizmi araştırmalarına en çok katkı sağlayan kurum/kuruluşların dağılımları nasıldır?
- 16- Web of Science'dan elde edilen ikinci konut turizmi araştırmalarına en çok katkı sağlayan ülkelerin uluslararası işbirliği dağılımı nasıldır?

3. Analiz ve Bulgular

Tablo 2'de Web of Science (WoS) veri tabanından 15 Eylül 2024 tarihinde, 1991-2024 yıllarına ait ikinci konut turizmi alanında 625 araştırmaya ulaşılmıştır. 625 adet çalışma toplam 21086 adet kaynakçadan faydalanılarak kaleme alınmıştır ve ortalama kaynakça sayısı 33.738'dir. 283 farklı yayın kaynağı (dergi, kitap vb.) üzerinden yayınlanan çalışmalar 1128 yazar tarafından kaleme alınmıştır. 625 adet çalışma içerisinde tek yazarlı araştırma sayısı 178 adettir. Başka bir ifadeyle 1128 yazarın yer aldığı araştırmalarda tek yazarlı çalışma sayısı 178'dir. İkinci konut turizmi ile ilgili araştırmalarda yazarların kullandıkları kelime sayısı 1746 adettir. Çalışmaların ortalama yaşı 9.04 ve yıllık büyüme oranı ise %10.5'dir. Araştırma başına düşen ortalama atıf sayısı 14.89'dur. Uluslararası ortak yazarlı yayın sayısının genele oranı %16.32'dir. Ayrıca yazar başına düşen çalışma sayısı 0.554, çalışma başına düşen yazar sayısı ise 1.814'dür. Web of Science (WOS) akademik veri tabanı üzerinde gerçekleştirilen inceleme ve taramalar neticesinde ikinci konut turizmi konulu çalışmaların yıllara göre, yayın ve atıf sayısı dağılımı ve bunların yüzdeleri Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 2. Araştırma İle İlgili Genel Bilgiler

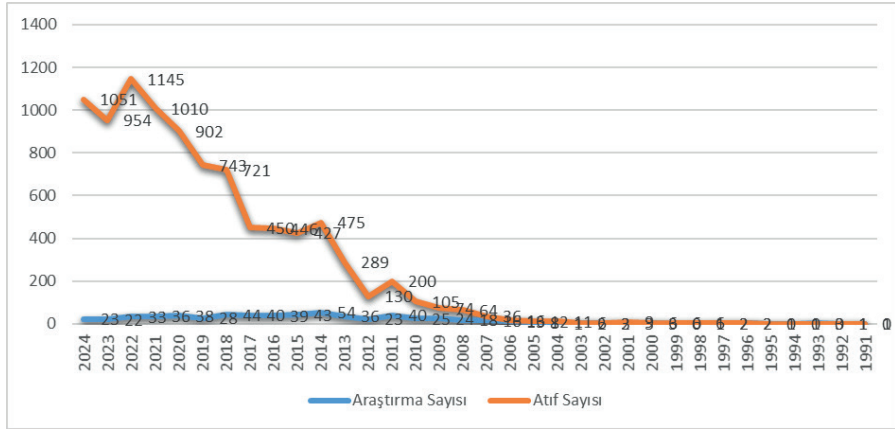
Zaman aralığı 1991:2024	Kaynak 283	Evrak 625	Yıllık Büyüme Oranı 10.5 %
Yazar 1128	Tek yazarlı belgelerin yazarları 178	Uluslararası Ortak Yazarlık 16.32 %	Doküman Başına Ortak Yazarlar 2.36
Yazarın Anahtar Kelimeleri (DE) 1746	Başvuru 21086	Belge Ortalama Yaş 9.04	Doküman başına ortalama atıf say 14.89

Tablodaki veriler neticesinde, 1991 ve 2024 yılları arasında ikinci konut turizmi konulu 625 araştırma ve 9.304 atıf sayısı tespit edilmiştir. Web of Science veri tabanında 1991-2024 yılları arasındaki araştırmaları gösteren Tablo 3 ve Grafik 1 incelendiğinde konuyla ilgili araştırmalar 2005 yılından itibaren bir artış trendi içerisine girmiştir. 2014 yılında 54 araştırma (%8.640) ile en fazla araştırmanın yayımlandığı görülmektedir. Atıf sayısını ise yıllar itibarıyla sürekli olarak bir artışta olduğu görülmektedir. 2023 yılı atıf sayısının (1145 atıf , %12.307) en yüksek olduğu yıldır (Tablo 3 ve Grafik 1). İlk makalenin yapıldığı 1991 yılından bugüne kadar 34 yıl boyunca ortalama yıllık yaklaşık olarak 18.382 araştırma ve 273.647 atıf sayısı elde edilmiştir.

Tablo 3. 1991-2024 Yılları Arasındaki Araştırmaların Yayın, Atıf Sayıları ve Yüzdeleri

Yıl	Araştırma Sayısı	Yüzde	Yıl	Araştırma Sayısı	Yüzde	Yıl	Atıf Sayısı	Yüzde	Yıl	Atıf Sayısı	Yüzde
2024	23	3.680	2007	16	2.560	2024	1051	11.296	2007	36	0.387
2023	22	3.520	2006	13	2.080	2023	954	10.254	2006	16	0.172
2022	33	5.280	2005	8	1.280	2022	1145	12.307	2005	12	0.129
2021	36	5.760	2004	1	0.160	2021	1010	10.856	2004	11	0.118
2020	38	6.080	2003	2	0.320	2020	902	9.695	2003	6	0.065
2019	28	4.480	2002	2	0.320	2019	743	7.986	2002	3	0.032
2018	44	7.040	2001	3	0.480	2018	721	7.749	2001	9	0.099
2017	40	6.400	2000	3	0.480	2017	450	4.837	2000	6	0.065
2016	39	6.240	1999	0	0.000	2016	446	4.794	1999	6	0.065
2015	43	6.880	1998	1	0.160	2015	427	4.589	1998	6	0.065
2014	54	8.640	1997	2	0.320	2014	475	5.105	1997	2	0.022

2013	36	5.760	1996	2	0.320	2013	289	3.106	1996	2	0.022
2012	23	3.680	1995	0	0.000	2012	130	1.397	1995	1	0.011
2011	40	6.400	1994	1	0.160	2011	200	2.150	1994	0	0.000
2010	25	4.000	1993	3	0.480	2010	105	1.129	1993	0	0.000
2009	24	3.840	1992	1	0.160	2009	74	0.795	1992	1	0.011
2008	18	2.880	1991	1	0.160	2008	64	0.688	1991	0	0.000

Grafik 1. Araştırmaların Yayın Yıllarına Göre Yayın ve Atıf Sayılarının Dağılımı

Grafik 1 incelendiğinde ikinci konut turizmi konulu ilk çalışmanın 1991 yılında kaleme alındığı saptanmıştır ancak 1995 ve 1999 yıllarında konu ile ilgili herhangi bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bibliometrik analizde, en fazla katkısı yapan kurumları ve dolayısıyla en fazla katkısı yapan dergileri ve ülkeleri vurgulamak önemlidir (Yağmur vd., 2020; Mukherjee vd., 2022; Alsmadi vd., 2022; Chen vd., 2022; Bahuguna vd., 2023; Ayaviri-Nina, 2023). İkinci konut turizmi çalışmalarının yayınlandıkları dergiler, mecralar ve yüzdelik oranları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. İkinci Konut Turizmi Çalışmaların Yayınlandığı Dergiler ve Mecralar

	Dergiler ve Mecralar	n	%
1	Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism	25	4.000
2	Routledge Handbooks	15	2.400
3	Tourism Geographies	15	2.400
4	Current Issues in Tourism	14	2.240
5	Routledge Handbook of Second Home Tourism and Mobilities	14	2.240
6	Journal of Rural Studies	13	2.080
7	Revue De Geographie Alpine Journal of Alpine Research	13	2.080
8	Journal of Policy Research in Tourism Leisure and Events	11	1.760
9	Norsk Geografisk Tidsskrift Norwegian Journal of Geography	11	1.760
10	Land Use Policy	10	1.600
11	Tourism	10	1.600
12	Tourism Review International	10	1.600
13	Annals of Leisure Research	8	1.280
14	Journal of Housing and The Built Environment	8	1.280
15	Boletín De La Asociación De Geógrafos Españoles	7	1.120
16	European Countryside	7	1.120
17	Sustainability	7	1.120
18	Tijdschrift Voor Economische En Sociale Geografie	7	1.120
19	Tourism Economics	7	1.120
20	Drustvena Istrazivanja	6	0.960
21	Fennia International Journal of Geography	6	0.960
22	Housing Studies	6	0.960
23	Hrvatski Geografski Glasnik Croatian Geographical Bulletin	6	0.960
24	Landscape and Urban Planning	6	0.960
25	Sociologia Ruralis	6	0.960

Tablo 4 incelendiğinde, ikinci konut turizmi araştırmalarının yayınlandığı toplam 283 mecrada olduğu görülmektedir. Her bir mecrada yayınlanan çalışma sayısı 1 ile 25 arasında değişmektedir. Buna göre araştırma konusu ile ilgili en fazla çalışmanın yayınlandığı ilk 5 mecralar sırasıyla 25 araştırma (%4.000) ile Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism dergisi gelmektedir. Daha sonra 15'er araştırma (%2.400) ile Routledge Handbooks ve Tourism Geographies gelmektedir. Dördüncü ve beşinci sırayı 14'er araştırma (%2.240) ile sırasıyla Current Issues in Tourism, Routledge Handbooks ve Tourism Review International gelmektedir. İkinci konut turizmi konulu çalışmalar ağırlıklı olarak turizm konularının sıklıkla yayınlandığı dergilerde ve mecralarda yayınlanmıştır. Ayrıca bu dergilerin ve mecraların etki faktörlerinin yüksek olması araştırmacılar tarafından tercih edilmesinde önemli olmaktadır. İkinci konut turizmi konulu çalışmaların yer aldığı Web of Science kategorileri ve yüzdeler dağılımları Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. İkinci Konut Turizmi Çalışmaların Web of Science Kategorileri

	Kategoriler	n	%
1	Hospitality Leisure Sport Tourism	215	34.400
2	Geography	203	32.480
3	Environmental Studies	88	14.080
4	Urban Studies	77	12.320
5	Regional Urban Planning	73	11.680
6	Sociology	51	8.160
7	Economics	34	5.440
8	Environmental Sciences	31	4.960
9	Green Sustainable Science Technology	23	3.680
10	Geography Physical	20	3.200
11	Ecology	15	2.400
12	Business	14	2.240
13	Social Sciences Interdisciplinary	12	1.920
14	Demography	11	1.760
15	Management	10	1.600
16	History	7	1.120
17	Water Resources	7	1.120
18	Energy Fuels	6	0.960
19	Social Issues	6	0.960
20	Business Finance	5	0.800
21	Development Studies	5	0.800
22	Geosciences Multidisciplinary	5	0.800
23	Humanities Multidisciplinary	5	0.800
24	Anthropology	4	0.640
25	Architecture	4	0.640

Kategoriler ve çalışma sayısı incelendiğinde, bir çalışmanın birden fazla kategoride yer almış olduğu tespit edilmiştir. Tablo 5 incelendiğinde, araştırmaların büyük çoğunluğu (%34.400) Hospitality, Leisure, Sport Tourism ve Geography (%32.480) kategorilerinde yoğunlaşmıştır. Bu konunun turizm ve misafirperverlik sektörleriyle ve coğrafya ile güçlü bir ilişki içinde olduğunun bir göstergesidir. Environmental Studies (%14.080), Urban Studies (%12.320) ve Regional Urban Planning (%11.680) kategorilerinde de önemli sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu veriler neticesinde, ikinci konut turizminin disiplinler arası bir yaklaşımla ele alındığını ve turizm, coğrafya, çevresel çalışmalar, şehir çalışmaları ve bölgesel şehir planlama bağlamlarında da önemli araştırma alanları olarak görüldüğünü ortaya koymaktadır. İkinci konut turizmi konulu çalışmaların araştırma alanlarına göre dağılımları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. İkinci Konut Turizmi Çalışmaların Araştırma Alanları

	Araştırma Alanları	n	%
1	Social Sciences Other Topics	227	36.320
2	Geography	203	32.480
3	Environmental Sciences Ecology	113	18.080
4	Urban Studies	77	12.320
5	Public Administration	76	12.160
6	Business Economics	60	9.600
7	Sociology	51	8.160
8	Science Technology Other Topics	25	4.000
9	Physical Geography	20	3.200
10	Demography	11	1.760
11	History	7	1.120
12	Water Resources	7	1.120
13	Arts Humanities Other Topics	6	0.960
14	Energy Fuels	6	0.960
15	Social Issues	6	0.960
16	Computer Science	5	0.800
17	Development Studies	5	0.800
18	Engineering	5	0.800
19	Geology	5	0.800
20	Anthropology	4	0.640
21	Architecture	4	0.640
22	Area Studies	4	0.640
23	Agriculture	3	0.480
24	Biodiversity Conservation	3	0.480
25	Cultural Studies	3	0.480

Tablo 6 incelendiğinde, ikinci konut turizmi konulu çalışmaların yer aldığı 25 adet araştırma alanı olduğu ve bir çalışmanın birden fazla araştırma alanında yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 6, ikinci konut turizmi konulu yapılan araştırmaların geniş bir yelpazede dağıldığını göstermektedir. Tabloya göre, çalışmaların %36.320'si Sosyal Bilimler-Diğer Konular alanında yer almakta, bu da sosyal bilimlerin ikinci konut turizmi konusundaki çalışmaların merkezinde olduğunu ortaya koymaktadır. İkinci sırada ise %32.480 ile coğrafya alanında ve üçüncü sırada da %18.080 ile Çevre Bilimleri ve Ekoloji alanında yer almaktadır. Bunun yanı sıra, Şehir Çalışmaları (%12.320) ve Kamu Yönetimi (%12.160) gibi sosyal bilimlerin farklı alt dallarının da bu araştırmalar kapsamında dikkate alındığı görülmektedir. Sonuçlar ikinci konut turizmi konulu çalışmaların sosyal bilimler ekseninde yoğunlaştığını ve diğer disiplinlerdeki araştırmaların daha sınırlı kaldığını ortaya koymaktadır. Tablo 7'de ikinci konut turizmi araştırmaların yayın dilleri verilmiştir.

Tablo 7. İkinci Konut Turizmi Çalışmaların Yayımlandığı Diller

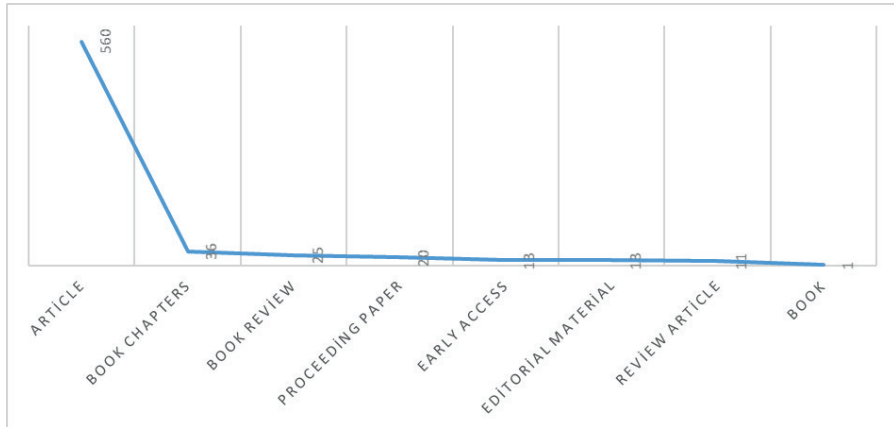
Dil	n	%
English	539	86.240
Spanish	39	6.240
Portuguese	12	1.920
Croatian	9	1.440
French	7	1.120
German	6	0.960
Hungarian	3	0.480
Turkish	3	0.480
Russian	2	0.320
Slovak	2	0.320
Czech	1	0.160
Japanese	1	0.160
Polish	1	0.160

Tablo 7 incelendiğinde, araştırma kapsamındaki çalışmaların İngilizce, İspanyolca, Portekizce, Hırvatça, Fransızca, Almanca, Macarca, Türkçe, Rusça, Slovakça, Çekçe, Japonca ve Lehçe olmak üzere toplam 13 dilde yayımlandığı görülmektedir. Buna göre Web of Science bilimsel veri tabanında yer alan ikinci konut turizmi konusuyla ilgili çalışmaların %86.240'ı, yani 539 araştırmanın İngilizce dilinde yayımlanmış olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla 39 araştırma (%6.240) ile İspanyolca, 12 araştırma (%1.920) Portekizce, 9 araştırma (%1.440) ile Hırvatça ve 7 araştırma (%1.120) ile Fransızca dilleri takip etmektedir. Türkiye 3 araştırma (%0.480) ile sekizinci sırada yer almaktadır. İkinci konut turizmi konulu çalışmaların en fazla yayımlandığı dergiler ve mecraların bağlı bulunduğu ilk 15 yayıncı kuruluşların dağılımları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. İkinci Konut Turizmi Konulu Çalışmaların İlk 15 Yayın Kuruluşuna Göre Dağılımı

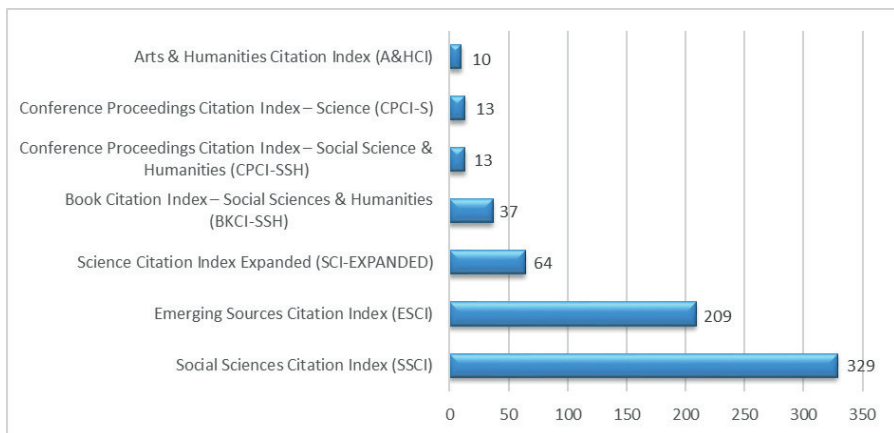
	Yayın Kuruluşu	n	%
1	Taylor & Francis	162	25.920
2	Elsevier	75	12.000
3	Wiley	44	7.040
4	Springer Nature	29	4.640
5	Sage	23	3.680
6	Routledge	21	3.360
7	Mdpi	17	2.720
8	Cognizant Communication Corp	14	2.240
9	Iga-Assoc Diffusion Recherche Alpine	13	2.080
10	Inst Tourism	10	1.600
11	Croatian Geographical Soc	9	1.440
12	Emerald Group Publishing	9	1.440
13	Sciendo	8	1.280
14	Asociacion Espanoles De Geografia	7	1.120
15	Geographical Soc Finland	6	0.960

Tabloya 8'e göre, Taylor ve Francis yayınlanan araştırmaların 165'ini (%25.920) üstlenerek en fazla tercih edilen yayıncı olarak öne çıkmaktadır. Bunu 75 araştırma (%12.000) ile Elsevier takip etmektedir. Üçüncü sıradaki yayın kuruluşu ise 44 araştırma (%7.040) ile Wiley gelmektedir. Bu üç yayın kuruluşu, toplam çalışmaların yaklaşık %45'ini yayımlayarak alandaki literatürün büyük bir kısmını yayımlayan başlıca aktörler olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer yandan, 29 araştırma ile Springer Nature (%4.640), 23 araştırma ile Sage (%3.680), 21 araştırma ile Routledge (%3.360), 17 yayın ile MDPI (%2.720) ve 14 araştırma ile Cognizant Communication Corp (%3.419) yayıncılar da önemli katkı sağlamaktadır. İkinci konut turizmi konulu çalışmaların türleri (makale, bildiri, kitap bölümü vb.) Grafik 2'de verilmiştir.

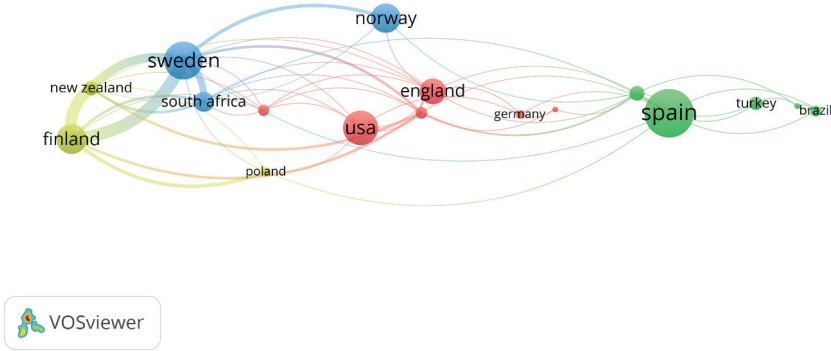
Grafik 2. İkinci Konut Turizmi Çalışmaların Türlerine Göre Dağılımları

Grafik incelendiğinde, ilgili alanda en fazla çalışmanın makale türünde 560 adet (%89.600) kaleme alındığı anlaşılmaktadır. Sırasıyla kitap bölümü 36 adet (%5.760) ve 25 adet kitap incelemesi (%4.000), 20 adet bildiri (%3.200), 13 adet erken erişim (%2.080), 13 adet editöryal malzeme (%2.080), 11 adet inceleme makalesi (%1.760) ve 1 adet kitap (%0.160) türünde incelenen çalışmanın yer aldığı görülmektedir. Grafikte en büyük dilimi makaleler oluşturmaktadır. Bu durum, ikinci konut turizmi konulu araştırmaların çoğunlukla akademik dergilerde yayınlanan makaleler şeklinde olduğu anlamına gelmektedir. İkinci konut turizmi konulu çalışmaların tarandığı Web of Science dizinlerine göre dağılımları Grafik 3'te verilmiştir.

Grafik 3. İkinci Konut Turizmi Çalışmaların Tarandığı Diziner

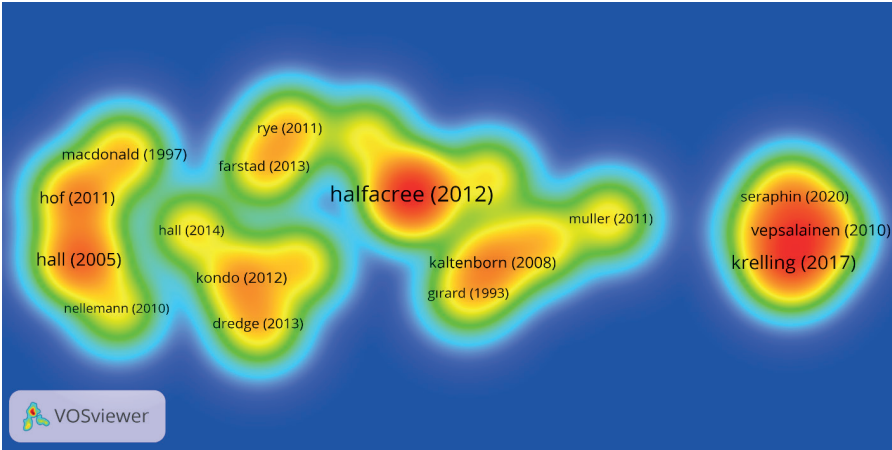
Grafik 3 incelendiğinde, araştırma kapsamındaki 329 adet (%52.640) çalışmaların yarısından fazlası SSCI (Social Sciences Citation Index) ve 209 adet (%33.440) çalışma ESCI (Emerging Sources Citation Index) kapsamında taranan dizinlerde yayımlandıkları görülmektedir. Üçüncü sırada 64 adet (%10.240) ile SCI-EXPANDED (Science Citation Index Expanded) yer almakta, bu da çalışmaların bir kısmının fen-doğa bilimleriyle ilişkili olduğunu ima etmektedir. Dördüncü sırada ise, 37 adet (%5.920) ile BKCI-SSH (Book Citation Index-Social Sciences yer almaktadır. Beşinci ve altıncı sırada 13 adet (%2.080) çalışma ile CPCI-SSH (Conference Proceedings Citation Index-Social Science ve Humanities) ve CPCI-S (Conference Proceedings Citation Index-Science) yer almaktadır. Son sırada ise, 10 adet (%1.600) çalışma ile Arts & Humanities Citation Index (A&HCI) yer almaktadır. Grafik 3 yorumlanacak olursa, ikinci konut turizmi konulu çalışmaların ağırlıklı olarak sosyal bilimler alanında ve gelişmekte olan bilimsel mecralarda ele alındığını göstermektedir ve diğer disiplinlerden de farklı yayın türlerinden çalışmalara yer verildiği görülmektedir. İkinci konut turizmi çalışmalarının VOSviewer programı kullanılarak oluşturulan ortak yazarların ülkelere göre görselleştirilmiş ağ haritası Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1. Ortak Yazarların Ülkelere Göre Görselleştirilmiş Ağ Haritası

Çalışmalara katkı sağlayan 63 ülke en az 5 yayını olan ve en az 200 atıf alan şeklinde bir kısıtlama yapıldığında 18 ülke Şekil 1’de görselleştirilmiştir. Görselleştirilen 18 ülke, 4 küme, 56 bağlantı gücü ve 115 toplam bağlantı uzunluğundan oluşmaktadır. Kırmızı renkte olan birinci kümede Avustralya,

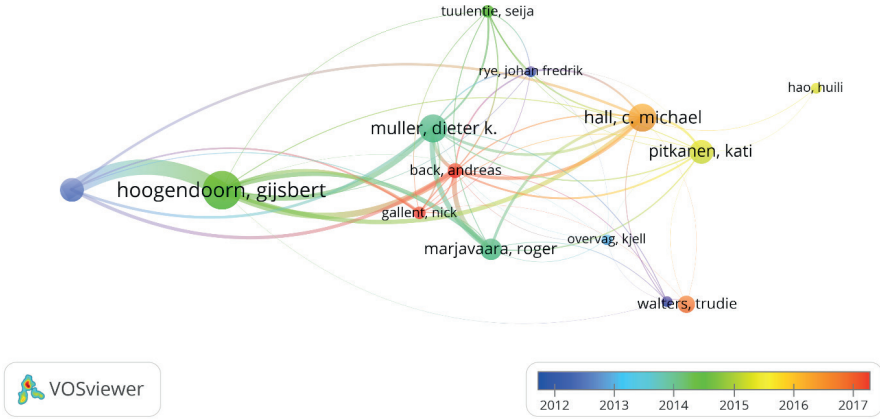
İngiltere, Fransa, Almanya, Hollanda ve Amerika yer almaktadır. Yeşil renkte ikinci kümede ise Brezilya, İtalya, Portekiz, İspanya, Türkiye ve Galler yer almaktadır. Mavi renkteki üçüncü kümede Norveç, Güney Afrika ve İsveç yer almaktadır. Sarı renkteki dördüncü kümede Finlandiya, Yeni Zelanda ve Polonya yer almaktadır. Şekil 1'de düğüm büyüklüğünde görüldüğü gibi, İspanya 72 araştırma, 1271 atıf ve 10 toplam bağlantı uzunluğu ile ilk sırada yer almaktadır. İkinci sırada İsveç 39 araştırma, 1144 atıf ve 44 toplam bağlantı uzunluğuna sahiptir. 45 araştırma, 1045 atıf ve 7 toplam bağlantı uzunluğu ile Amerika üçüncü sırada yer almaktadır. Finlandiya 36 araştırma, 951 atıf ve 38 toplam bağlantı uzunluğu ile dördüncü sıradadır. Norveç ise 43 araştırma, 942 atıf ve 7 toplam bağlantı uzunluğuna sahiptir. Harita üzerindeki bağlantı çizgileri, ülkeler arasındaki ortak yazarlık ilişkilerini ifade etmektedir. Çizgilerin kalınlığı ve yoğunluğu, iki ülke arasındaki işbirliğinin ne kadar sıkı olduğunu gösterir (Çuhadar ve Tatık, 2024). İkinci konut turizmi çalışmalarının araştırma atıf analizi ağ haritası Şekil 2'de verilmiştir. Araştırma atıf ağ haritası, İkinci konut turizmi çalışmalarının atıf yoğunluğunu ortaya koymakta, belirli akademik çalışmaların alan literatüründe ne kadar etkili olduğunu ve hangi çalışmaların bu alanda daha fazla referans alarak ön plana çıktığına ilişkin ipuçları vermektedir.

Şekil 2. Araştırma Atıf Yoğunluk Görselleştirilmesi

Araştırma atıf yoğunluk görselleştirilmesi oluşturulma aşamasında, 625 araştırma en az 50 atıf olacak şekilde bir kısıtlamaya gidilmiştir. Bu kısıtlama sonucunda 43 araştırma elde edilmiştir, ancak 21 araştırma görselleştirilmiştir. 21 öge, 5 küme ve 36 bağlantı gücü oluşmuştur. Şekil 2'de görüldüğü üzere 5 küme oluşmuştur. Birinci kümede Gallent (2007),

Girard (1993), Halfacree (2012), Kaltenborn (2008), Müller (2011) ve Müller (2013) yer almaktadır. İkinci kümede Hall (2005), Hall (2014), Hof (2011), Macdonald (1997) ve Nellemann (2010) yer almaktadır. Üçüncü kümede Hiltunen (2007), Krelling (2017), Seraphin (2020) ve Vepsalainen (2010) yer almaktadır. Dördüncü kümede Dredge (2013), Hall (2015) ve Kondo (2012) yer almaktadır. Son olarak beşinci kümede ise, Farstad (2013), Gallent (2014) ve Rye (2011) yer almaktadır. İkinci konut turizmi çalışmalarının yazar ortak atıf görselleştirilmiş ağ haritası Şekil 3'de verilmiştir. Yazar ortak atıf üst üste bindirilmiş görselleştirilmiş ağ haritası, İkinci konut turizmi çalışmalarda yer alan yazarların birbirlerine yaptıkları atıfları ve bu atıflar arasındaki bağlantıları göstermekte, kısaca bir yazarın diğer yazarlar tarafından atıf almasını ifade etmektedir. Bir yazarın çok fazla atıf alması, yüksek sayıda bağlantıya sahip olması anlamına gelmektedir (Arslan, 2022).

Şekil 3. Yazar Ortak Atıf Üst Üste Bindirilmiş Görselleştirilmiş Ağ Haritası

Şekil 3'de 1128 yazar en az 5 araştırma ve 50 atıf kısıtlamasına gidilmiştir. Bu kısıtlama sonucunda 16 yazar oluşturulmuştur, ancak 14 yazar görselleştirilmiştir. 3 küme, 59 bağlantı gücü ve 508 bağlantı uzunluğu tespit edilmiştir. Şekil 3 incelendiğinde, ikinci konut turizmi çalışmalarında öne çıkan yazarlar Gijsbert Hoogendoorn 18 araştırma, 419 atıf ve 197 toplam bağlantı uzunluğuna sahiptir. Andreas Back 7 araştırma, 96 atıf ve 136 toplam bağlantı uzunluğuna sahiptir. Gustav Visser 11 araştırma, 250 atıf ve 128 toplam bağlantı uzunluğuna sahiptir. Dieter K. Müller 13 araştırma, 446 atıf ve 124 toplam bağlantı uzunluğuna sahiptir. C.

Bradford Yasasına göre literatürdeki kaynakların ve verilerin dağılımını Şekil 4’de sunulmuştur. Bradford Yasası, belirli bir bilgi alanındaki dergilerin önemini tahmin etmemize olanak sağlar (Souza vd., 2024). Bradford Yasası, bilimsel yayınların dağılımını anlamak için etkili bir araçtır. Bu yasa, belirli bir konuda yayınların belirli bir yapıda toplandığını ortaya koyar. İlk grup olan “çekirdek bölge”, en üretken dergileri içerir ve bu gruptaki dergi sayısı sınırlıdır. İkinci grup, orta derecede üretken dergileri barındırırken, sayıca artar. Üçüncü grup ise daha düşük üretkenliğe sahip en çok dergiye içerir. Bradford, 1934 yılında çekirdek dergi kavramını literatüre kazandırmıştır (Tripathi ve Sen, 2016). Bu yapı, araştırmacıların kaynakları daha verimli bir şekilde belirlemelerine yardımcı olur. Çekirdek dergiler, konuya ilişkin makalelerin üçte birini sağlarken, ikinci grup dergiler toplam makalelerin bir diğer üçte birine katkıda bulunur. Üçüncü grup ise en fazla dergiye sahip olmakla birlikte, yayınları daha az üretkendir (Rajeswari vd., 2021; Damar ve Hacerlioğulları Koksalmış, 2024). Bradford Yasası, araştırmacıların belirli bir alanda kaynakça oluştururken hangi dergilere odaklanmaları gerektiği konusunda rehberlik eden önemli bir kılavuzdur (Aslantürk ve Baltacı, 2023).

Bradford’un çarpan faktörü, bilimsel yayınların dağılımını anlamak için kullanılan bir ölçümdür. Bu çarpan, bir bölgedeki dergilerin sayısının bir önceki bölgedeki dergi sayısına oranı ile hesaplanır. Yani, çarpan faktörü $1:n:n^2$ şeklinde ifade edilir (Clarance ve Raja 2020). İkinci konut turizmi ile ilişkin çekirdek dergiler, Şekil 4’de gösterilmektedir. Şekil 4 incelendiğinde, yazarların çalışmalarını yayınlamak için en çok kullandıkları dergiler İskandinav Otelcilik ve Turizm Dergisi (n=25), Turizm Coğrafyaları (n=15), Turizmde Güncel Konular (n=14), İkinci Ev Turizmi ve Hareketlilikleri için Routledge El Kitabı (n=14), Kırsal Araştırmalar Dergisi (n=13), Revue De Geographie Alpine-Alp Araştırmaları Dergisi (n=13), Turizm, Eğlence, Eğitim ve Etkinlikte Politika Araştırmaları Dergisi, (n=11), Norsk Geografisk Tidsskrift-Norveç Coğrafya Dergisi (n=11), Arazi Kullanım Politikası (n=10) ve Turizm (n=10) dergisi takip etmektedir. Çalışmada kullanılan verilerin Bradford Yasası kapsamında değerlendirilmesi Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Bradford Yasası Bölgeleri

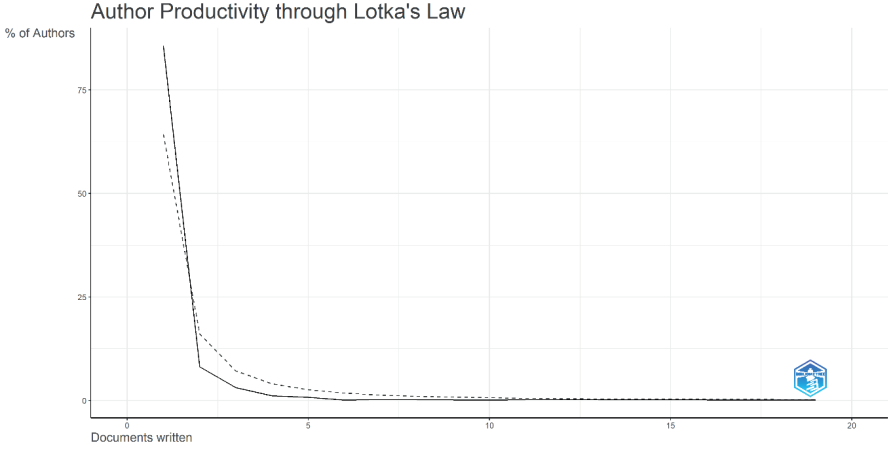
Bölge	Dergi Sayısı	%	Makale Sayısı	%	k
I	20	7.067	209	33.440	-
II	69	24.382	210	33.600	3.45
III	194	68.551	206	32.960	2.82
Toplam	283	100	625	100	

Tablo 9 incelendiğinde, Bölge I, toplam yayınların %33.440'ından sorumlu olan 20 dergiden oluşmaktadır. Bölge II ve III sırasıyla 69 ve 194 dergiyi kapsamakta olup yayınların %33.600'ünü ve %32.960'ını katkıda bulunmaktadır. Bradford'un çarpan faktörü (k), bir bölgedeki dergi sayısının bir önceki bölgedeki dergi sayısına bölünmesiyle hesaplanır.

$$k = \frac{(3.45 + 2.82)}{2} = 3.135$$

$$\begin{aligned} & \text{Bölge I için hesaplanan değer ise;} \\ & = 20 : 20 * 3.135 : 20 * 9.828225 \\ & = 20 : 62.7 : 196.56558 \gg 279.262 \end{aligned}$$

Bu nedenle, hata yüzdesi $|(279.262 - 283)/279.262| * 100 = 1.013\%$, bu da Bradford Yasasının düşük hata yüzdesi nedeniyle bu çalışmaya uygulandığını gösterir (Tablo 9). Elde edilen verilere göre, Bradford Yasası'nda öngörülen ve gerçekleşen değerlerin birbirlerine yakın oldukları, ikinci konut turizmine ilişkin verilerin makale sayıları yönünden Bradford Yasası'na uyum sağladığı belirlenmiştir. Sonuçlar, Bradford Yasası'na uygundur ve makalelerin yoğunluğu yaklaşık birbirlerine eşittir. Yazarların bilimsel üretkenliğini ölçen (Lotka Yasası) bilimsel üretkenlik dağılımı ve değerlendirilmesi Şekil 5'de gösterilmektedir.

Şekil 5. Lotka Yasasına Göre Bilimsel Üretkenlik Dağılımı ve Değerlendirilmesi

Lotka Yasası, Alfred Lotka tarafından geliştirilmiş ve bibliyometrinin temel yasalarından biri olarak kabul edilmiştir (Aslantürk ve Baltacı, 2023). Bu yasa, belirli bir alandaki yazarların yayın sıklığını belirler (Damar ve Hacerlioğulları Koksalmış, 2024). Yani, bir yazarın belirli bir konuda kaç tane yayın yaptığı ile bu yayınların sayısı arasındaki ilişkiyi ortaya koyar (Torun ve Bozkuş, 2022). Lotka Yasası, özellikle yazarların bir alana ne kadar katkıda bulunduğunu anlamak için önemlidir. Bu yasa, bir yazarın yaptığı çalışmalarla o alana sağladığı katkının, kaç yayınlı gerçekleştiğini gösterir. Böylece, araştırmacılar, alan içindeki en etkili yazarları ve bu yazarların üretkenliğini değerlendirme imkânına sahip olurlar. Bu, bibliyometrik analizlerde kaynakların ve yazarların etkisini ölçmek için faydalı bir yöntemdir.

Tablo 10. Lotka Yasası

Makale Sayısı	Tespit Edilen Yazar Sayısı	Tespit Edilen Yazarların Oranı %	Beklenen Yazar Sayısı	Beklenen Yazarların Oranı % ³
1	967	0,857	967	60.79
2	92	0,082	184	15.20
3	35	0,031	105	6.75
4	13	0,012	52	3.80
5	9	0,008	45	2.43
6	1	0,001	6	1.69
7	3	0,003	21	1.24
8	2	0,002	26	0.95
10	1	0,001	10	0.61
11	2	0,002	22	0.50
13	2	0,002	26	0.36
19	1	0,001	19	0.17

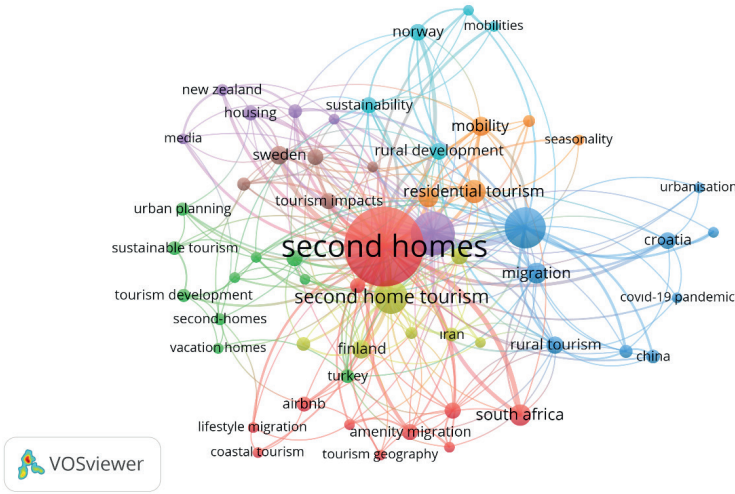
Lotka yasası, bir alana yönelik tek yayınlı katkı yapan araştırmacıların tüm yayınlara oranının %60, iki yayınlı katkı yapan araştırmacıların tek yayınlı katkı yapanlara oranının $1/n^2$ ($1/4$), üç yayınlı katkı yapanların oranının $1/n^2$ ($1/9$) şeklinde olması gerektiğini öngörmektedir (Lotka, 1926; Arıcı ve Pelit, 2021; Torun ve Bozkuş, 2022). Başka bir ifadeyle, tüm katkıda bulunan yazarlar arasında tek bir katkısı olan yazarların oranı en fazla %60 olmalıdır (Güler, 2023). Bu kural, Bradford yasası ve Zipf yasasıyla birlikte, üç geleneksel bibliyometrik yasadandan biri olarak kabul edilir ve bazen “bilimsel üretimin ters kare yasası” olarak adlandırılır (Khanam vd., 2023). Buna karşılık yüzde 15’i iki, yüzde 7’si üç makale yayınlamak gibi olmalıdır (Elango ve Rajendran, 2012; Ahmad ve Batcha 2020). Yatay eksen yazarların ürettikleri makale sayısını dikey eksen ise yüzdelerini göstermektedir.

$$y(x) = \frac{y(1)}{x^2}$$

formülündeki $y(1)$, bir makalesi olan yazar sayısı ve $y(x)$ ise x makalesi olan yazar sayısıdır. Frekans tabanlı yazar sıralamasıyla karakterize edilen Lotka yasası, makale yoğunluğunu ve dağılımını kısıtlayan kare ters bir ilişki ortaya koymaktadır (Qiu vd., 2017). Lotka Yasası’na göre, araştırma konusu ile ilgili yazar ve makaleler ele alındığında; %85.7’lik kısmın bir makale ile

3 Ayrıntılı bilgi için bakınız, Lotka, A. (1926). The Frequency distribution of scientific productivity, Journal of the Washington Academy of Sciences 16 (12), 317-323.

katkıda bulunan yazarlardan oluştuğu, %8.2'lik kısmın iki makalesi olan yazarlardan oluştuğu ve %3.1'lik kısmın ise üç makale ve %1.2'lik kısmı ise dört makale ile katkıda bulunan yazarlardan oluştuğu tespit edilmiştir. Geri kalan %1.8'lik kısımda ise araştırmacıların alana ilişkin 5 ile 19 arasında çalışma yayınlandığı görülmektedir. Tespit edilen ve beklenen yazar sayılarının birbirini tutmadığı Tablo 10'da görülmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda, ikinci konut turizmi konulu çalışmaların Lotka Yasası'na uyum sağlamadığı ve önemli ölçüde saptığı anlaşılmıştır (Tablo 10). İkinci konut turizmi konulu çalışmalarda en fazla tekrar eden anahtar kelimelerin görsel ağ haritası Şekil 6'da verilmiştir.

Şekil 6. En Çok Tekrar Eden Anahtar Kelimelerin Görselleştirilmesi

Ortak kelime analizi, makalelerin başlıklarına, özetlerine ve anahtar kelimelerine uygulanmaktadır (Verma ve Gustafsson, 2020). Yazarların çalışmalarında kullandıkları anahtar kelimeler Şekil 6'da görselleştirilmiştir. Şekil 6'daki 1746 anahtar kelime, en az 5 defa tekrar eden anahtar kelimeler kısıtlamasıyla, 58 birliktelik, 8 küme, 285 bağlantı gücü ve 542 toplam bağlantı uzunluğundan oluşmaktadır. Tablo 11'de gerçekleşen anahtar kelime sıklıkları ile beklenen anahtar kelime sıklıklarını içeren tekrarlar verilmiştir. Tablo 11'deki anahtar kelimeler second homes (n=184), tourism (n=63), second home (n=55), second home tourism (n=39), residential tourism (n=20), South Africa (n=17), Migration (n=16), Spain (n=15), mobility (n=14), Sweden (n=13), Finland (n=13) ve rural tourism (n=12) olarak tespit edilmiştir.

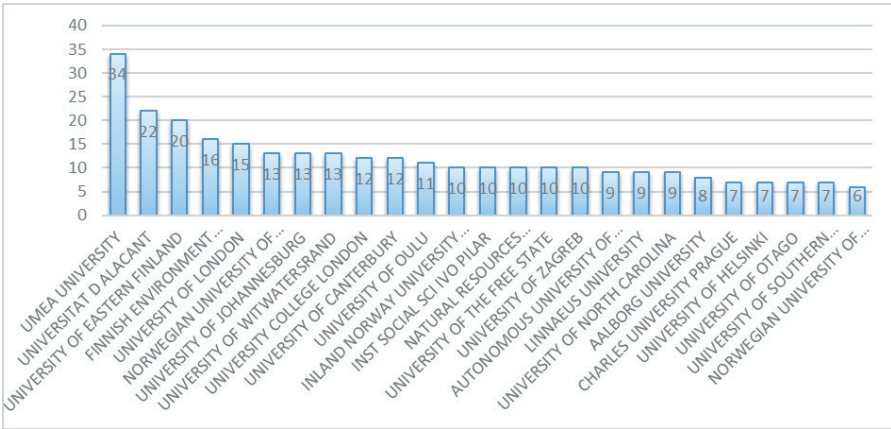
Tablo 11. Anahtar Kelime Sıklığı

Anahtar Kelime	Tekrar Sıklığı (f)	r x f=k
Second Homes	184	184
Tourism	63	126
Second Home	55	165
Second Home Tourism	39	156
Residential Tourism	20	100
South Africa	17	102
Migration	16	112
Spain	15	120
Mobility	14	126
Sweden	13	130
Finland	13	143
Rural Tourism	12	144

Zipf Yasası, belirli bir bilimsel ve teknolojik metindeki kelime frekanslarının tahmin edilmesine olanak tanır (Souza vd., 2024). Başka bir ifadeyle, Zipf Yasası, bir metindeki kelime kullanım sıklığını tahmin etmek için sıklıkla kullanılan bir kelime sıklığı sıralamasına atıfta bulunur. Yasa, o metinde geçen kelimeleri azalan sıklık sırasına göre listelerseniz, o listedeki bir kelimenin sıralaması, sıklığıyla çarpıldığında bir sabite eşit olacaktır. Bu ilişkinin denklemi şudur:

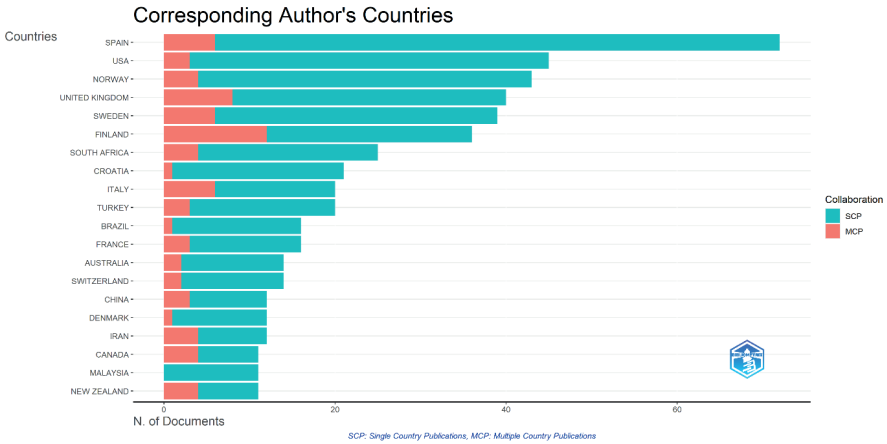
$$r \times f = k,$$

burada r kelimenin sıralaması, f sıklık ve k sabittir (Lalrempui vd., 2020). Zipf Yasası'nın uygulanması neticesinde bulgularla uyuşmayan sonuçlar vermiştir (Tablo 11). İkinci konut turizmi konulu araştırmalara en fazla katkı yapan kurumlar Grafik 4'de verilmiştir.

Grafik 4. Araştırmaların Kurumlara Göre Dağılımı

Grafik 4’de ikinci konut turizmi üzerine en fazla çalışmanın gerçekleştirildiği kurumlar, akademik dünya genelinde bu konuya en çok ilgi gösteren üniversiteleri ve sistemleri ortaya koymaktadır. En fazla çalışmanın yapıldığı kurum, 34 çalışmayla Umeå Üniversitesi öne çıkmaktadır. İsveç’te bir devlet üniversitesi olan Umeå Üniversitesi Üniversitesi’nin ikinci konut turizmi alanındaki araştırmalara olan büyük ilgisini ve kapasitesini göstermektedir. Ülkelerin yapmış oldukları araştırma sıralamasında (Şekil 1) İsveç’in ikinci sırada yer alması bu üniversitenin yaptığı çalışmaların katkısının fazla olduğunu ortaya koymuştur. İspanya’da bir devlet üniversitesi olan Alicante Üniversitesi 22 çalışma ile ikinci sırada yer almakta ve ikinci konut turizmi çalışmalarında önemli bir kurum olduğunu ortaya koymaktadır. İspanya ikinci konut turizmi araştırmalarında birinci sırada yer almaktadır (Şekil 1). Finlandiya üniversitesi olan Eastern Finlandiya Üniversitesi 20 araştırma ile üçüncü sırada yer almaktadır. Bu üniversite ikinci konut turizmine önemli katkı sağlayan kurumlar arasındadır. Dördüncü sırada yine Finlandiya’da yer alan 16 araştırma ile Finnish Environment Institute’si yer almaktadır. Birleşik Krallığın en eski ve önemli üniversitesi olan Londra Üniversitesi 15 araştırma ile beşinci sırada yer almaktadır. Özellikle İsveç, İspanya, Finlandiya ve Güney Afrika’daki üniversiteler veya kurumlar ikinci konut turizmi araştırmalarında dominant konumdadırlar. Aynı zamanda, bu üniversitelerin küresel akademik topluluklara bu konuda liderlik ettiği sonucunu da ortaya koymaktadır. Şekil 7’de ikinci konut turizmi konusunda en çok yayın yapan 20 ülkenin uluslararası iş birliği derecesi verilmiştir.

Şekil 7. En Çok Yayın Yapan 20 Ülkenin Uluslararası İş Birliği

Şekil 7’deki, SCP; ülkenin kendi içindeki üretimi anlamına gelirken, MCP ise birden fazla ülkenin iş birliği ile yapılan üretimi anlamına gelmektedir

(Seyran, 2021). Buna göre İspanya 72 araştırma ile en fazla üretim yapan ülke olduğu görülse bile MCP iş birliği oranının ancak %8.3 olduğu anlaşılmaktadır. Aynı şekilde en fazla araştırmaya sahip olan Amerika ve Norveç'in de MCP iş birliği oranların düşük olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Oysaki ikinci konut turizmi konusunda 11 araştırmaya sahip olan Kanada ve Yeni Zelanda %36.4 MCP iş birliği oranına sahip olduğu görülmektedir. Daha sonra ortak iş birliği yüksek olan ülkeler Finlandiya ve İran %33.3'lük oranla gelmektedir. Ülkelerin iş birliğinde yaptıkları makale sayıları ve iş birliği oranları Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12. Ülkenin Uluslararası İş Birliği Oranları

Ülke	Makaleler	Makaleler %	SCP	MCP	MCP %
Spain	72	11,5	66	6	8,3
USA	45	7,2	42	3	6,7
Norway	43	6,9	39	4	9,3
United Kingdom	40	6,4	32	8	20
Sweden	39	6,2	33	6	15,4
Finland	36	5,8	24	12	33,3
South Africa	25	4	21	4	16
Croatia	21	3,4	20	1	4,8
Italy	20	3,2	14	6	30
Turkey	20	3,2	17	3	15
Brazil	16	2,6	15	1	6,3
France	16	2,6	13	3	18,8
Australia	14	2,2	12	2	14,3
Switzerland	14	2,2	12	2	14,3
China	12	1,9	9	3	25
Denmark	12	1,9	11	1	8,3
Iran	12	1,9	16	4	33,3
Canada	11	1,8	7	4	36,4
Malaysia	11	1,8	11	0	0
New Zealand	11	1,8	7	4	36,4

4.Sonuç ve Öneriler

İkinci konut turizmi araştırmacılar tarafından çeşitli teoriler ve kuramlar oluşturularak, yüzlerce araştırmacının çalıştığı önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada, ikinci konut turizmine ilişkin literatürün kapsamlı bir bibliyometrik analizini sunarak, bu alandaki bilimsel üretimin zaman içindeki gelişimini ve mevcut eğilimleri ortaya koymayı amaçlanmıştır. Çalışmanın, yaklaşık otuz beş yılı kapsayan eksiksiz bir bibliyometrik analiz gerçekleştirilerek ikinci konut turizmi literatürüne önemli ölçüde katkıda

bulunacağı düşünülmektedir. Özellikle COVID-19 karantina sonrası yaşam tarzı ve tatil anlayışı değişen günümüz toplumları için ikinci konut turizminin cazip hale gelmesi ikinci konut turizmi konusunda araştırma yapılmasını da ilgi çekici hale getirmiştir. Bu anlamda çalışma, bu konuda araştırma yapmak isteyenlere önemli bir kaynak olacağı yazarların beklentileri arasındadır.

Gerçekleştirilen literatür taraması neticesinde geçmişten günümüze değin kaleme alınan konuyla ilgili 1991-2024 tarihleri arasında elde edilen 625 adet çalışma analizlere dahil edilmiştir. Konu kapsamında gerçekleştiren arama sonuçlarına göre, en eski yayının 1991 yılında kaleme alındığı saptanmıştır. 1995 ve 1999 yıllarında konu ile ilgili herhangi bir araştırmaya rastlanılmamıştır. 2014 yılında araştırmacılar tarafından en çok yayın yapıldığı tespit edilmiştir. Araştırmaların %86.240'ını oluşturan İngilizce dilinin baskınlığı, İngilizcenin akademik dünyada uluslararası bir bilim dili olarak kabul gördüğünü ve tercih edilen bir dil olduğunu göstermektedir. Araştırma türlerinin analizinde, makale yayınlarının çoğunluğu bu alanın bilimsel doğasını yansıttığını ortaya koymaktadır. Araştırma alanları açısından, "Ağırlama, Hizmet, Eğlence, Spor" ve "Coğrafya" kategorileri önde gelirken, konunun turizm ve misafirperverlik sektörleriyle ve coğrafya ile güçlü bir ilişki içinde olduğunun bir göstergesidir ve ilgili akademik çalışmaların bu konulara eğildiğini işaret etmektedir.

Taylor & Francis yayıncılık grubunun araştırmaların yayınlanmasında baskın bir rol oynadığı açıkça görülmektedir. 329 çalışma Social Sciences Citation Index (SSCI)'de ve 209 çalışma Emerging Sources Citation Index (ESCI)'de yer almaktadır. Yayınların bu indekslerde yer alması ikinci konut turizmi çalışmalarının akademik görünürlüğünü ve etki düzeyini arttırmaktadır.

İkinci konut turizmine katkı sağlayan ülkeler şu sırada sıralanmaktadır. İlk beş ülke sırasıyla İspanya, Amerika, Norveç, Kanada ve Yeni Zelanda gelmektedir. Üniversiteler açısından 34 çalışmayla Umeå Üniversitesi öne çıkmaktadır.

Bu araştırma, Bradford yasası (dergi üretkenliği), Lotka yasası (yazarların bilimsel üretkenliği) ve Zipf yasası (kelime sıklığı analizi) gibi temel bibliyometrik yasalara dayanmaktadır. Bu yasalar çalışmanın temelini oluşturmaktadır ve ikinci konut turizmi araştırmasının eğilimini anlamak için sağlam bir çerçeve çizmektedir. Yazarların bilimsel üretkenliğini tanımlayan Lotka Yasası'na göre bu alanda yazarların çoğunluğu (%85.7) düşük ortalama üretkenliğe sahip yalnızca bir makale yazmıştır. Dolayısıyla, bu konu hakkında bilimsel materyal üretmekten sorumlu entelektüel bir seçkinin varlığını iddia etmek mümkün değildir. Sonuçlar doğrultusunda,

ikinci konut turizmi ile alakalı yapılan çalışmaların Lotka Yasası'na uyum sağlamadığı ve önemli ölçüde saptığı anlaşılmıştır. Ancak, sonuçlar Bradford Yasasının (%1.013) düşük hata yüzdesi nedeniyle çalışmaya uygulandığını gösterir. Son olarak kelime kullanım sıklığını tahmin etmek için kullanılan Zipf Yasası'nın uygulanması neticesinde bulgularla uyuşmayan sonuçlar elde edilmiştir.

Her bilimsel araştırmada olduğu gibi bu çalışmanın da bazı sınırlılıkları ve gelecek çalışmalar için önerileri bulunmaktadır. Araştırmada konuyla ilgili yalnızca Web of Science veri tabanında yer alan çalışmalardan yararlanılmıştır. Gelecekteki çalışmalarda araştırmacıların farklı veri tabanlarından faydalanması sonuçlar bakımından literatüre katkı sağlayabilir. Ayrıca yapılan atıfların analizini kapsayan ayrıntılı çalışmaların yapılması da araştırmacılara önerilir. Toplumsal katkı olarak, araştırmadaki sonuçlar akademik çevre açısından önem arz etmesinin yanı sıra ikinci konut sahipleri ve yerel yönetimler için de önem arz edebilir. Aynı zamanda da ikinci konut sahibi olmak isteyenlerin seçim konusunda hangi kriterlere bakabileceği konusunda bilgi sunabilmektedir. İkinci konut sahiplerinin buldukları bölgeye kattıkları değerleri ortaya koymasının yanı sıra yerel yönetimlerin ikinci konut alanlarını nasıl sağlıklı şekilde yönlendirebilip aksiyon geliştirebilecekleri konusunda da önemli bir araştırma olarak düşünülebilir.

Kaynakça

- Ahmad, M., ve Batcha, M., S. (2020). Examining the scientific productivity of authors in dyslexia research: a study using Lotka's law. *Library Philosophy and Practice*, 4(5): 4198.
- Alipour, H., Olya, H., G., Hassanzadeh, B., ve Rezapouraghdam, H. (2017). Second home tourism impact and governance: Evidence from the Caspian Sea region of Iran. *Ocean ve Coastal Management*, 136: 165-176.
- Alonsopérez, M., J., Barida, J., G., ve Rojas, M., L. (2022). Second homes: A bibliometric analysis and systematic literature review. *Journal of Tourism, Heritage & Services Marketing*, 8(1): 16-26.
- Alsmadi, A., Al-Gasaymeh, A., Alrawashdeh, N., ve Alhwamdeh, L. (2022). Financial supply chain management: a bibliometric analysis for 2006-2022. *Uncertain Supply Chain Management*, 10(3): 645-656.
- Arıcı, S., ve Pelit, E. (2021). İletişim temalı turist rehberliği çalışmalarının bibliyometrik analizi. *Turist Rehberliği Dergisi*, 4(2): 80-105.
- Arslan, E. (2022). Sosyal bilim araştırmalarında VOSviewer ile bibliyometrik haritalama ve örnek bir uygulama. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22 (Özel Sayı 2): 33-56.
- Asgary, A., Rezvani, M., R., ve Mehregan, N. (2011). Local residents' preferences for second home tourism development policies: a choice experiment analysis, tourism: An International Multidisciplinary, *Journal of Tourism*, 6(1): 31-51.
- Aslantürk, E., ve Baltacı, M. (2023). Turizmde yeşil pazarlama: bibliyometrik bir analiz. *Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1): 45-56.
- Ayaviri-Nina, V., D., Flores Ruiz, D., ve Quispe Fernandez, G., M. (2023). Bibliometric analysis of community-based tourism and its theoretical implications. *GeoJournal of Tourism and Geosites*, 51(4spl): 1765-1774.
- Back, A. (2020). Temporary resident evil? Managing diverse impacts of second-home tourism. *Current Issues in Tourism*, 23(11): 1328-1342.
- Back, A., ve Marjavaara, R. (2017). Mapping an invisible population: the uneven geography of second-home tourism. *Tourism Geographies*, 19(4): 595-611.
- Bahuguna, P., Srivastava, R., ve Tiwari, S. (2023). Two-decade journey of green human resource management research: a bibliometric analysis Benchmarking. *An International Journal*, 30(2): 585-602.
- Bakırcı, S. (2007). Yabancıların ikinci konut talebinin fiziksel çevreye etkisi: Dalan örneği. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama, Ankara.

- Bieger, T., Beritelli, P., ve Weinert, R. (2007). Understanding second home owners who do not rent: insights on the proprietors of self-catered accommodation. *Hospitality Management*, 26: 263-276.
- Cengizoglu, F. P., ve Özyılmaz, H. (2016). İkincil konutların birincil konutlara uyarlanması: Mersin örneği. *Planlama*, 26(3): 219-233.
- Ceylan, S., ve Somuncu, M. (2020). İkinci konut turizmi ile kırsal alanların kentleşmesi: Pelitköy örneği. *Kent Araştırmaları Dergisi*, 29(11): 484-509.
- Chen, S., Xu, Z., Wang, X., ve Škare, M. (2022). A bibliometric analysis of natural disasters and business management in tourism. *Journal of Business Economics and Management*, 23(2): 305-326.
- Clarance, M., M., ve Raja, S. (2020) Growth and Bradford's law of scattering on research publication in genetic engineering research in India. *Journal of Xidian University*, 14(3), 1587-1599.
- Czarnecki, A., Dacko, A., ve Dacko, M. (2023). Changes in mobility patterns and the switching roles of second homes as a result of the first wave of COVID-19. *Journal of Sustainable Tourism*, 31(1): 149-167.
- Çiçek, D. ve Kozak, N. (2012). Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi'nde yayımlanan hakem denetimli makalelerin bibliyometrik profili, (ss. 196-211), VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi, 12-15 Nisan 2012, Antalya.
- Çuhadar, M., Ongun, U., ve Topsakal, Y. (2022). Kültürel miras ve dijitalleşme konusunda yayınlanmış çalışmaların bibliyometrik analizi, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 10(4): 3418-3443.
- Çuhadar, M., ve Tatık, E. (2024). Seyahat motivasyonlarına ilişkin çalışmaların bibliyometrik analizi: web of science örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 12(3), 1697-1729.
- Çuhadar, Y. (2024a). Yoksul yanlısı turizm bağlamında yapılan çalışmaların bibliyometrik analizi: web of science örneği, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 12(1): 204-226.
- Çuhadar, Y. (2024b). Gıda neofobisi ile ilgili akademik yayınların vosviewer ile bibliyometrik analizi, *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 21(1): 116-132.
- Damar, S., ve Hacerlioğulları Koksalmış, G. (2024). A bibliometric analysis of metaverse technologies in healthcare services. *Service Business*, 18: 223-254.
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., ve Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of business research*, 133: 285-296.
- Elango, B., ve Rajendran, P. (2012). Authorship trends and collaboration pattern in the marine sciences literature: a scientometric study. *International Journal of Information Dissemination and Technology*, 2(3): 166-169.

- Emekli, G. (2014). İkinci konut kavramı açısından turizm coğrafyasının önemi ve Türkiye’de ikinci konutların gelişimi. *Ege Coğrafya Dergisi*, 23(1): 25-42.
- Gall, M., Nguyen, K., H., ve Cutter, S., L. (2015). Integrated research on disaster risk: Is it really integrated?. *International journal of disaster risk reduction*, 12: 255-267.
- Gökçen, D., ve Arslan, M. (2019). Türkçe eğitimi araştırmalarına genel bir bakış: bibliyometri çalışması. *Journal of Research in Turkic Languages*, 1(1): 39-56.
- Güler, G. (2023). A bibliometric analysis of power analysis studies. *Journal of Measurement and Evaluation in Education and Psychology*, 14(3): 235-248.
- Hiltunen, M., J. (2007). Environmental impacts of rural second home tourism—case Lake District in Finland. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 7(3): 243-265.
- Hiltunen, M., J., Pitkänen, K., ve Halseth, G. (2015). Environmental Perceptions of Second Home Tourism Impact in Finland, *Local Environment*, 21(10): 1198-1214.
- Huete Nieves, R., Mantecon Teran, A., Mazon Martinez, T. (2008). What we talk about when we talk about residential tourism?. *Cuadernos de Turismo*, 22: 101-121.
- Kaltenborn, B. R. P., Andersen, O., Nellemann, C., Bjerke, T., ve Thrane, C. (2008). Resident attitudes towards mountain second-home tourism development in Norway: The effects of environmental attitudes. *Journal of Sustainable Tourism*, 16(6): 664-680.
- Khanam, M., Kanak Pervez, A., K., M., Haque, Md. A., Rahman, Md., M. ve Kabir, Md., S. (2023). Bibliometric Analysis of Farmers’ Rural-Urban Migration Based on the Scopus Platform. *South Asian Journal of Social Studies and Economics*, 20(3): 93-103.
- Küçük H. (2016). Karasu ilçesi’nde (Sakarya) ikincil konutların gelişimi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Bilecik.
- Lalrempuii, S., Ngurtinkhuma, R. ve Mishra, R. (2020) Application of bibliometric laws in doctoral theses of library and information science in the universities of North East India. *Journal of Indian Library Association*, 55(4): 47-58.
- Larsson, L., ve Müller, D., K. (2019). Coping with second home tourism: Responses and strategies of private and public service providers in western Sweden. *Current Issues in Tourism*, 22(16): 1958-1974.
- Lotka, A., J. (1926). The frequency distribution of scientific productivity. *Journal of the Washington Academy of Sciences*, 16(12): 317-323.

- Mukherjee, D., Kumar, S., Mukherjee, D., ve Goyal, K. (2022). Mapping five decades of international business and management research on India: A bibliometric analysis and future directions. *Journal of Business Research*, 145: 864-891.
- Müller, D. K. (2006). The attractiveness of second home areas in Sweden: A quantitative analysis. *Current Issues in Tourism*, 9(4-5): 335-350.
- Müller, D. K., Hoogendoorn, G. (2013). Second homes: Curse or blessing? A review 36 years later. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 13(4): 353-369.
- Ongun, U. (2023). Kırsal turizm ve kırsal kalkınma yayınlarının vosviewer ile bibliyometrik analizi, *Journal of Tourism Intelligence and Smartness*, 6(2): 79-97.
- Ongun, U. (2024). Turizmin karanlık yüzü: seks turizmi bibliyometrik analiz. (ss.99-129). (Ed. Yağbasan, M.), Sosyal Bilimler Alanında Akademik Araştırma ve Değerlendirmeler II, Özgür Yayınları, Gaziantep.
- Passas, I. (2024). Bibliometric analysis: the main steps. *Encyclopedia*, 4(2), 1014-1025.
- Pitkänen, K. (2008). Second-home landscape: The meaning (s) of landscape for second-home tourism in Finnish Lakeland. *Tourism Geographies*, 10(2): 169-192.
- Pitkänen, K., Vepsäläinen, M. (2008). Foreseeing the Future of Second Home Tourism. The Case of Finnish Media and Policy Discourse. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 8: 1-24.
- Pontes, M., A., García-Marín, R., ve Moreno-Muñoz, D. (2020). Turismo, producción inmobiliaria y procesos espaciales: La difusión del modelo turístico español hacia Brasil. *EURE (Santiago)*, 46(137): 135-156.
- Qiu, J., Zhao, R., Yang S., ve Dong, K. (2017), Author distribution of literature information: Lotka's law. *Informetrics*. Springer, Singapore, 145-183.
- Rajeswari. S., Dhanasekar, N., ve Sathya, S. (2021) Scientometric analysis based on dimension of research productivity of faculty in VIT University from Web of Science. *Library Philosophy and Practice (ejournal)*, 5030: 1-20.
- Seraphin, H., ve Dosquet, F. (2020). Mountain tourism and second home tourism as post COVID-19 lockdown placebo?. *Worldwide hospitality and tourism themes*, 12(4): 485-500.
- Seyran, F. (2021). İşyeri şiddeti çalışmalarının bibliyometrik analizi. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(36): 2868-2889.
- Sop, S. A., Ongun, U., ve Arıcı, H. E. (2024). How does destination natural quality influence second homeowners' life satisfaction: a mediation model and importance-performance map analysis. *Current Issues in Tourism*, 1-17.

- Souza, C. L. de, Kuniyoshi, M. S., ve Freitas, A. B. de G. (2024). Mapping The Growth of ESG Research: A Bibliometric Analysis Using Bradford's, Lotka's, and Zipf's Laws. *Revista De Gestão Social E Ambiental*, 18(10): e09479.
- Torun, E., ve Bozkuş, K. (2022). Sınıf yönetimi araştırmalarının bibliometrik analizi. *Studies in Educational Research and Development*, 6(1): 20-51.
- Tripathi, H., K., ve Sen, B., K. (2016). Crop science literature and Bradford Law. *Annals of Library and Information Studies*, 63, 85-90.
- Ugolini, D., Bonassi, S., Cristaudo, A., Leoncini, G., Ratto, G. B., ve Neri, M. (2015). Temporal trend, geographic distribution, and publication quality in asbestos research. *Environmental Science and Pollution Research*, 22: 6957-6967.
- Van Nunen, K., Li, J., Reniers, G., ve Ponnet, K. (2018). Bibliometric analysis of safety culture research. *Safety science*, 108: 248-258.
- Verma, S., ve Gustafsson, A. (2020). Investigating the emerging COVID-19 research trends in the field of business and management: A bibliometric analysis approach. *Journal of Business Research*, 118: 253-261.
- Wang, B., Pan, S. Y., Ke, R. Y., Wang, K., ve Wei, Y. M. (2014). An overview of climate change vulnerability: a bibliometric analysis based on Web of Science database. *Natural hazards*, 74: 1649-1666.
- Wong, B. K. M., Musa, G., Taha, A. Z. (2017). Malaysia my second home: The influence of push and pull motivations on satisfaction. *Tourism Management*, 61: 394-410.
- Yağmur, Y., Ehtiyar, R., ve Aksu, A. (2020). Evaluation of halal tourism in terms of bibliometric characteristics. *Journal of Islamic Marketing*, 11(6): 1601-1617.
- Zoğal, V., Domènech, A., ve Emekli, G. (2022), Stay at (which) home: second homes during and after the COVID-19 pandemic, *Journal of Tourism Futures*, 8(1): 125-133.
- Zoğal, V., ve Emekli, G. (2020). Türkiye'de Covid-19 Salgını Sürecinde İkinci Konutların Değişen Anlamları. *International Journal of Geography and Geography Education*, (42): 168-181.

